Сборник съдебна практика

ЗАКЛЮЧЕНИЕ НА ГЕНЕРАЛНИЯ АДВОКАТ
Е. ТАНЧЕВ
представено на 15 април 2021 година [1]

Дело C-866/19

SC
срещу
Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Warszawie

(Преюдициално запитване, отправено от Sąd Najwyższy (Върховен съд, Полша)

„Преюдициално запитване — Социална сигурност — Осигурено лице, което е завършило периоди, през които са внасяни осигурителни вноски в държава членка, различна от компетентната държава членка — Право на пенсия за осигурителен стаж и възраст — Регламент (ЕО) № 883/2004 — Изчисляване на пенсионни обезщетения“

1. С настоящото преюдициално запитване, отправено от Sąd Najwyższy (Върховен съд, Полша, наричан по-нататък „запитващата юрисдикция“), от Съда се иска да предостави разяснения относно решение Tomaszewska [2]. Запитващата юрисдикция иска по същество да установи дали при обстоятелствата в главното производство периодите, през които са внасяни осигурителни вноски за пенсия, завършени от осигурено лице [3] в държава членка, различна от компетентната държава членка [4] (наричани по-нататък „периодите, през които са внасяни осигурителни вноски в приемащата държава членка“), трябва да се вземат предвид с оглед на правото на Съюза при изчисляването на размера на пенсионните обезщетения, които компетентната държава членка, в случая Полша, трябва да изплати на това осигурено лице. Решение Tomaszewska отговаря на този въпрос само по отношение на придобиването на право на пенсионни обезщетения. Доколко развитите в решението по това дело принципи се прилагат при изчисляването на дължимите обезщетения?

[1] Език на оригиналния текст: английски.

[2] Решение от 3 март 2011 г. (C-440/09, EU:C:2011:114, наричано по-нататък „решение Tomaszewska“).

[3] В акта за преюдициално запитване не се уточнява дали осигуреното лице е „работник“ по смисъла на член 45 ДФЕС. Следователно всяко позоваване на тази разпоредба в настоящото заключение трябва да се разглежда с уговорката за тази неизвестна променлива. Следва да се отбележи, че във връзка с приложното поле по отношение на лицата на Регламент (ЕО) № 883/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 година за координация на системите за социална сигурност (ОВ L 166, 2004 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 5, том 7, стр. 82 и поправка в ОВ L 33, 2008 г., стр. 12) разпоредбата, приложима ratione temporis в главното производство (вж. бележка под линия 6 по-долу), се отнася и до други групи, извън тази на работниците. Лицата, подали искане за ползване на социалноосигурителни права, трябва да бъдат „осигурени лица“ по смисъла на член 1, буква в) от Регламент № 883/2004, а съгласно член 2, параграф 1 Регламент № 883/2004 „се прилага към граждани на държава членка, лица без гражданство и бежанци, които пребивават в държава членка, които са или са били подчинени на законодателството на една или повече държави членки, както и към членовете на техните семейства и към преживелите ги лица“.

[4] Вж. член 1, буква т) от Регламент № 883/2004.

2. Фактите в главното производство са следните. Съгласно полското право продължителността на полските периоди, през които не са внасяни осигурителни вноски, която може да бъде взета предвид при изчисляването на пенсионните обезщетения, е ограничена до максимум една трета от полските периоди, през които са внасяни осигурителни вноски[5]. Въпросът, който се поставя, е дали периодите в приемащата държава, през които осигуреното лице е внасяло осигурителни вноски в Нидерландия, трябва да се добавят от гледна точка на правото на Съюза към полските периоди, през които са внасяни осигурителни вноски, като по този начин се удължава продължителността на полските периоди, през които не са внасяни осигурителни вноски, които се вземат предвид при изчисляването на полска пенсия.

3. Стигам до извода, че съгласно правото на Съюза периодите, през които са внасяни осигурителни вноски в приемащата държава, трябва да бъдат взети предвид при изчисляването на теоретичния размер на пенсионното обезщетение, дължимо по силата на член 52, параграф 1, буква б), подточка i) от Регламент № 883/2004[6]. По-конкретно нормата на полското право, която предвижда, че завършените в Полша периоди, през които не са внасяни осигурителни вноски, могат да бъдат взети предвид за изчисляването на размера на пенсията само до максимален размер от една трета от завършените в Полша периоди, през които са внасяни осигурителни вноски (наричана по-нататък „ограничението от една трета за периодите, през които не са внасяни осигурителни вноски“), трябва да се тълкува в смисъл, че включва и завършените от съответното осигурено лице в Нидерландия периоди, през които са внасяни осигурителни вноски. Всяко друго разрешение би било несъвместимо с целите на Регламент № 883/2004 и с принципите, на които той се основава[7], и би било в противоречие с принципа на сумиране, чийто специфичен израз е член 52, параграф 1, буква б), подточка i) от Регламент № 883/2004. Предписаният тук резултат съответства и на целта на член 52, параграф 1, буква б), подточка i) от Регламент № 883/2004, която е да се облекчи всяка вреда, причинена на осигурените лица, които са упражнили правото си на труд в държави членки, различни от компетентна държава членка[8], чрез метода за изчисляване на теоретичния размер на дължимата пенсия.

4. Въпреки това периодите, през които са внасяни вноски в приемащата държава членка, не оказват влияние за изчисляването на ограничението от една трета от периодите, през които не са внасяни вноски, по отношение на действителното пропорционално пенсионно обезщетение, дължимо съгласно член 52, параграф 1, буква б), подточка ii) от Регламент № 883/2004. Тази цел на член 52, параграф 1, буква б), подточка ii) се различава от целта на член 52, параграф 1, буква б), подточка i) от Регламент № 883/2004. Член 52, параграф 1, буква б) подточка ii) изчислява дължимото *пропорционално* обезщетение посредством така

[5] Вж. точка 12 по-долу.

[6] Съгласно член 91 от Регламент № 883/2004, изменен, във връзка с член 97 от Регламент (ЕО) № 987/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 16 септември 2009 година за установяване процедурата за прилагане на Регламент (ЕО) № 883/2004 за координация на системите за социална сигурност (ОВ L 284, 2009 г., стр. 1) Регламент № 883/2004 се прилага от 1 май 2010 г. По силата на член 90 от Регламент № 883/2004 всички разпоредби на Регламент (ЕИО) № 1408/71 на Съвета от 14 юни 1971 година за прилагането на схеми за социално осигуряване на заети лица и членове на техните семейства, които се движат в рамките на Общността (ОВ L 149, 1971 г.; Специално издание на български език, 2007 г., глава 5, том 1, стр. 26), които са относими за главното производство, са отменени и заменени. Съответстващата на член 6 от Регламент № 883/2004 разпоредба е член 45, параграф 1 от Регламент № 1408/71. Съответстващата на член 52, параграф 1 от Регламент № 883/2004 разпоредба е член 46, параграф 2 от Регламент № 1408/71

[7] Решение от 3 март 2011 г., Tomaszewska (C-440/09, EU:C:2011:114, т. 27).

[8] От съдебната практика следва, че работниците мигранти не трябва да бъдат принудени да търпят намаляване на размера на социалноосигурителните им обезщетения, поради това че са упражнили правото си на свободно движение. Вж. например решение от 21 февруари 2013 г., Salgado González (C-282/11, EU:C:2013:86, т. 43 и цитираната съдебна практика).

нареченото пропорционално разпределяне[9]. Тази разпоредба отразява статута на Регламент № 883/2004 като мярка за координиране на националните схеми за социална сигурност, а не за тяхната хармонизация, и която цели да осигури балансирано разпределение между държавите членки на размера на дължимата пенсия, изчислявайки я в зависимост от съотношението между трудовия стаж, придобит във всяка държава членка преди настъпването на осигурителния риск[10], в случая достигането на пенсионна възраст.

I. Правна уредба

A. Правото на Съюза

5. Член 48, буква а) ДФЕС гласи:

„Европейският парламент и Съветът, като действат в съответствие с обикновената законодателна процедура, приемат такива мерки в областта на социалната сигурност, които са необходими за гарантиране на свободно движение на работниците; за тази цел той създава условия, за да осигури на заетите и самостоятелно заетите работници мигранти и на лицата на тяхна издръжка: а) сумиране на всички периоди, които се зачитат по съответните национални законодателства, за придобиване и запазване на правото на обезщетение и за изчисляване на размера на обезщетението“.

6. Съображение 14 от Регламент № 883/2004 гласи:

„Тези цели трябва да бъдат постигнати, в частност, чрез сумиране на всички периоди, които се зачитат съгласно различните национални законодателства за придобиване и упражняване на правото на обезщетения, и за изчисляване на размера на обезщетенията, както и чрез предоставяне на обезщетения за различните категории лица, попадащи под действието на настоящия регламент“.

7. Член 1, буква у) от Регламент № 883/2004 гласи:

„осигурителен период“ означава периодите на внасяне на осигурителни вноски, или на заетост или самостоятелна заетост, определени или признати за осигурителен период от законодателството, съгласно което е завършен или се смята за завършен, както и всички периоди, разглеждани като такива, ако посоченото законодателство ги признава за равностойни на осигурителен период“.

8. Член 6 от Регламент № 883/2004 е озаглавен „Сумиране на периоди“ и гласи:

„Освен ако друго не е предвидено в настоящия регламент, компетентната институция на държава членка съгласно чието законодателство:

– придобиването, запазването, времетраенето или възстановяването на правото на обезщетения,

[9] Вж. заключението на генералния адвокат Jacobs по отношение на член 46, параграф 2 от Регламент № 1408/71 по дело Stinco и Panfilo (C-132/96, EU:C:1997:436, т. 5).

[10] Решение от 26 юни 1980 г., Menzies (793/79, EU:C:1980:172, т. 11).

– обхвата на законодателството, или

– достъпа до или освобождаването от задължително, доброволно или продължено осигуряване по избор на лицето,

зависи от завършването на периоди на осигуряване, заетост или самостоятелна заетост или пребиваване, зачита до необходимия размер периодите на осигуряване, заетост или самостоятелна заетост или пребиваване, завършени съгласно законодателството на всяка друга държава членка, все едно че периодите са завършени съгласно прилаганото от нея законодателство“ [11].

9. Член 52, параграф 1 от Регламент № 883/2004 [12] гласи:

„1. Компетентната институция изчислява размера на дължимото обезщетение:

а) съгласно прилаганото от нея законодателство, само когато изискванията за получаване на обезщетения са били изпълнени изключително съгласно националното право (самостоятелно обезщетение);

б) чрез изчисляване на теоретичен размер и впоследствие на действителен размер (пропорционално обезщетение), както следва:

i) теоретичният размер на обезщетението е равен на обезщетението, за което заинтересованото лице може да претендира, ако всички осигурителни периоди и/или периодите на пребиваване, които са завършени съгласно законодателството на другите държави членки, са били завършени съгласно прилаганото от нея законодателство към датата на отпускане на обезщетението. Ако съгласно това законодателство, размерът не зависи от продължителността на завършените периоди, този размер се смята за теоретичния размер;

[11] Предишният член 45, параграф 1 от Регламент № 1408/71 в редакцията му, изменена и актуализирана с Регламент (ЕО) № 118/97 на Съвета от 2 декември 1996 г. (ОВ L 28, 1997 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 5, том 4, стр. 35), изменен с Регламент (ЕО) № 1992/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 18 декември 2006 г. (ОВ L 392, 2006 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 5, том 8, стр. 288), е предвиждал:„Когато съгласно законодателството на държава членка придобиването, запазването или възстановяването на правото на обезщетения по схема, която не е специална по смисъла на параграфи 2 или 3, зависи от завършването на осигурителни периоди или периоди на пребиваване, компетентната институция на тази държава членка при необходимост взема под внимание завършените осигурителни периоди или периоди на пребиваване съгласно законодателството на всяка друга държава членка, независимо дали по обща или специална схема, или като заето или самостоятелно заето лице. За целта тя отчита тези периоди като завършени съгласно собственото ѝ законодателство“.

[12] Член 52, параграф 1, буква б) от Регламент № 883/2004 преди това е бил член 46, параграф 2, букви а) и б) от Регламент № 1408/71. Той предвижда следното: „Когато изискващите се съгласно законодателството на дадена държава членка условия за придобиване на право на обезщетения се удовлетворяват само след прилагане на разпоредбите на член 45 и/или член 40, параграф 3, се прилагат следните правила: а) компетентната институция изчислява теоретичния размер на обезщетението, за което съответното лице би могло да претендира, при условие че всички осигурителни периоди и/или периоди на пребиваване, които са завършени съгласно законодателството на държавите членки, чийто субект е било заетото или самостоятелно заетото лице, са завършени във въпросната държава съгласно прилаганото от нея законодателство в деня на отпускане на обезщетението. Ако съгласно това законодателство размерът на обезщетението не зависи от продължителността на завършените периоди, сумата се приема за посочения в настоящия параграф теоретичен размер; б) компетентната институция впоследствие определя действителния размер на обезщетението въз основа на посочения в предходния параграф теоретичен размер съобразно съотношението между продължителността на завършените осигурителни периоди или периоди на пребиваване преди материализиране на риска съгласно прилаганото от тази институция законодателство спрямо общата продължителност на завършените осигурителни периоди и периоди на пребиваване преди материализиране на риска съгласно законодателствата на всички заинтересовани държави членки“.

ii) компетентната институция определя след това пропорционалния размер на обезщетението, като отнася към теоретичния размер съотношението между продължителността на периодите, завършени преди настъпването на риска съгласно законодателството, което тя прилага и цялата продължителност на периодите, завършени преди настъпването на риска съгласно законодателствата на всички държави членки по случая“.

10. Съображение 2 от Решение № H6 от 16 декември 2010 година относно прилагането на някои принципи при сумирането на периоди по член 6 от Регламент (ЕО) № 883/2004 за координация на системите за социална сигурност (ОВ C 45, 2011 г., стр. 5, наричано по-нататък „Решение № H6“) гласи:

„(2) С член 6 от Регламент [№ 883/2004] е установен принципът на сумиране на периоди. Този принцип следва да се прилага по един и същ начин, което включва сумиране на периодите, които съгласно националното законодателство единствено се зачитат с оглед придобиване на право на обезщетение или увеличаване на размера му“.

11. Точки 1 и 2 от Решение № H6 гласят:

„1. Всички осигурителни периоди — независимо дали става дума за периоди на плащане на вноски или такива, които се разглеждат като равностойни на осигурителни периоди по смисъла на националното законодателство, — отговарят на понятието „осигурителни периоди“ за целите на прилагането на регламенти [№ 883/2004] и [№ 987/2009].

2. Всички периоди във връзка със съответния осигурителен случай, завършени по законодателството на друга държава членка, се вземат предвид единствено като се прилага принципът на сумиране на периодите, определен в [член 6 от Регламент № 883/2004] и [член 12 от Регламент № 987/2009]. Принципът на сумиране изисква периодите, за които е подадена информация от други държави членки, да се сумират, без да се поставя под въпрос тяхното качество“.

Б. Правото на държавата членка

12. В акта за преюдициално запитване е посочен Ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Закон от 17 декември 1998 г. за пенсиите за осигурителен стаж и възраст и другите пенсии, изплащани от социалноосигурителната каса, Dz.U. 2018 г., позиция 1270, изменен) (наричан по-нататък „Законът за пенсиите“). Съгласно акта за преюдициално запитване полското право предвижда, че максималният размер на периодите, през които не са внасяни осигурителни вноски и които могат да бъдат взети предвид при изчисляването на размера на обезщетението, е една трета от полските периоди, през които са внасяни осигурителни вноски“ [13].

[13] Ограничението, определено като една трета от периодите, през които са внасяни осигурителни вноски, и прилагано за периодите, през които не са внасяни осигурителни вноски, изглежда, се основава на член 5, параграф 2 от Закона за пенсиите.

II. Факти и преюдициален въпрос

13. Преюдициалният въпрос се отнася единствено до изчисляването на пенсионното обезщетение на осигурено лице, което е завършило по-голямата част от осигурителните си периоди в държава членка (Нидерландия), различна от компетентната държава членка (Полша). Не се поставят въпроси относно придобиването на право на такива обезщетения.

14. С решение от 24 февруари 2014 г., на основание на разпоредбите на Закона за пенсиите и Регламент № 883/2004, Zakład Ubezpieczeń Społecznych, I Oddział w Warszawie (Национален осигурителен институт, Териториално поделение Варшава I, Полша, наричан по-нататък „пенсионният орган“[14]) отпуска на SC (осигуреното лице) пенсия за осигурителен стаж и възраст, считано от 5 ноември 2013 г.

15. За установяването на правото на осигуреното лице на пенсия за осигурителен стаж и възраст пенсионният орган прилага следната методика. Най-напред определя броя на полските периоди, през които са внасяни осигурителни вноски (104 месеца). След това взема предвид в осигурителния стаж полските периоди, през които не са внасяни осигурителни вноски (34 месеца), чийто брой отговаря на едно трета от полските периоди, през които са внасяни осигурителни вноски, съгласно формулата, предвидена в полското право в член 5, параграф 2 от Закона за пенсиите. На трето място, тъй като на основата на полските осигурителни периоди осигуреното лице не достига минималния осигурителен стаж, за да придобие право на пенсия, пенсионният орган добавя към националния осигурителен стаж на SC завършените в Нидерландия периоди, през които са внасяни осигурителни вноски (269 месеца).

16. Установеният по този начин осигурителен стаж (национални периоди, през които са внасяни осигурителни вноски, + национални периоди, през които не са внасяни осигурителни вноски, + задгранични периоди, през които са внасяни осигурителни вноски), след това се взема предвид при определяне на теоретичния размер на обезщетението на основание член 52, параграф 1, буква б), подточка i) от Регламент № 883/2004. Действителният размер на обезщетението съгласно член 52, параграф 1, буква б), подточка ii) от Регламент № 883/2004 пък е изчислен на пропорционален принцип в съотношение 138 месеца, колкото са полските осигурителни периоди (тези, през които са внасяни осигурителни вноски, и тези, през които не са внасяни осигурителни вноски и които са ограничени до една трета от периодите, през които са внасяни осигурителни вноски), към 407 осигурителни периода в Полша и Нидерландия. На тази основа се изчислява, че от теоретичното обезщетение в размер на 974,78 PLN (полски злоти) на осигуреното лице следва да се изплаща обезщетение в размер на 33,9 % от тази сума, т.е. 335,81 PLN.

17. Осигуреното лице обжалва решението пред съда, като по-специално иска в изчислението да се отчете по-голям брой полски периоди, през които не са внасяни осигурителни вноски, и твърди, че пенсионният орган е допуснал грешка, като не е взел предвид решението на Съда Tomaszewska[15]. Sąd Okręgowy w Warszawie (Окръжен съд Варшава, Полша) отхвърля жалбата с решение от 19 ноември 2015 г.

[14] Също и „компетентна институция“ по смисъла на член 1, буква p) от Регламент № 883/2004.

[15] Решение от 3 март 2011 г. (C-440/09, EU:C:2011:114).

18. Осигуреното лице обжалва първоинстанционното решение на Sąd Okręgowy w Warszawie (Окръжен съд Варшава) пред Sąd Apelacyjny w Warszawie (Апелативен съд Варшава, Полша). В жалбата се твърди, че член 45 от Регламент № 1408/71 не е тълкуван правилно и че въз основа на решение Tomaszewska ограничението от една трета за периодите, през които не са внасяни осигурителни вноски, трябва да се изчислява въз основа на полските и нидерландските периоди, през които са внасяни осигурителни вноски. С решение от 9 август 2017 г., като се основава на решение Tomaszewska, Sąd Apelacyjny w Warszawie (Апелативен съд Варшава) уважава тези доводи и изменя обжалваното съдебно решение.

19. Пенсионният орган обжалва пред запитващата юрисдикция решението на Sąd Apelacyjny w Warszawie (Апелативен съд Варшава) в частта, с която посоченият съд задължава пенсионния орган във връзка с изчисляването на размера на дължимото на осигуреното лице обезщетение съгласно член 52, параграф 1, буква б) от Регламент № 883/2004 да вземе предвид по-голям брой от полските периоди, през които не са внасяни осигурителни вноски. Пенсионният орган оспорва твърдението, че „една трета“ трябва да се определи не въз основа само на полските периоди, през които са внасяни осигурителни вноски, а въз основа на тези периоди заедно със завършените в Нидерландия периоди, през които са внасяни осигурителни вноски. С други думи, жалбата се отнася единствено до изчисляването на размера на пенсионното обезщетение.

20. От акта за преюдициално запитване е видно, че по същество пенсионният орган и осигуреното лице изтъкват следното.

21. Осигуреното лице се съгласява с решението на Sąd Apelacyjny w Warszawie (Апелативен съд Варшава). Той твърди, че при определянето на размера на обезщетението, което трябва да му бъде изплащано, пенсионният орган трябвало да приложи член 45 от Регламент № 1408/71, както е тълкуван в решение Tomaszewska, и че пенсионният орган неправилно е взел предвид само периодите, през които не са внасяни осигурителни вноски и които са определени в размер на една трета от завършените в Полша периоди, през които са внасяни осигурителни вноски. Съгласно решение Tomaszewska посоченият орган трябвало да вземе предвид периодите, през които не са внасяни осигурителни вноски, като определи размера им на една трета от общата сума на периодите, през които са внасяни осигурителни вноски и които са завършени в Полша и Нидерландия.

22. На първо място, пенсионният орган изтъква, че тълкуването на член 45 от Регламент № 1408/71 не намира приложение в главното производство, тъй като, за да може осигуреното лице да придобие право на пенсия, е достатъчно към полските осигурителни периоди (както тези, през които са внасяни осигурителни вноски, така и тези, през които не са внасяни осигурителни вноски и които са определени в размер на една трета от националните периоди, през които са внасяни осигурителни вноски) да се добавят осигурителните периоди, завършени в друга държава членка, а именно Нидерландия. Според пенсионния орган решение Tomaszewska намирало приложение само когато след прилагането на възприетата по настоящото дело методика за изчисляване на осигурителния стаж се установи, че осигуреното лице не е достигнало изискуемия минимален осигурителен стаж за придобиване на пенсия. В главното производство обаче осигуреното лице било достигнало този праг, прилагайки тази формула (вж. т. 15 по-горе). Само ако този праг не бил достигнат, към националните периоди, през които са внасяни осигурителни вноски, можело да се добавят задграничните периоди, през които са внасяни осигурителни вноски, и от сумираните осигурителните периоди (национални

и задгранични) да се определи максималният дял на националните периоди, през които не са внасяни осигурителни вноски (една трета от периодите, през които са внасяни осигурителни вноски).

23. Второ, решение Tomaszewska се отнасяло до тълкуването на член 45, параграф 1 от Регламент № 1408/71, на който отговарял член 6 от Регламент № 883/2004, а не член 52 от Регламент № 883/2004. Според пенсионния орган това означавало, че разпоредбата, която урежда спора по главното производство, е член 52 от Регламент № 883/2004.

24. Трето, прилагането на тълкуването на член 45, параграф 1 от Регламент № 1408/71, възприето в решение Tomaszewska, щяло да доведе до това взетите предвид полски периоди, през които не са внасяни осигурителни вноски, да бъдат повече, отколкото произтича от полската правна уредба, което на свой ред щяло да доведе, от една страна, до увеличаване на дела на участието на полската система за социално осигуряване в дължимото на осигуреното лице обезщетение, а от друга страна, до занижаване на дела във финансирането на това обезщетение на осигурителната система от другата държава членка, в която осигуреното лице е внасяло осигурителни вноски през значително по-дълъг период отколкото в рамките на полската система, а именно Нидерландия.

25. Четвърто, от параграф 2 от Решение № H6 [16] следвало, че периодите, за които е подадена информация от осигурителните институции на други държави членки, се сумират, без да се поставя под въпрос тяхното качество, поради което полската осигурителна институция не може да бъде задължавана да вземе предвид повече национални осигурителни периоди (поради добавяне на задгранични осигурителни периоди), отколкото следва от националното право.

26. С оглед на това Sąd Najwyższy (Върховен съд, Полша) поставя следния преюдициален въпрос.

„Трябва ли член 52, параграф 1, буква б) от Регламент [№ 883/2004] да се тълкува в смисъл, че компетентната институция:

а) взема предвид — в съответствие с националното право — периодите, през които не са внасяни осигурителни вноски, до една трета от сумата на периодите, през които са внасяни осигурителни вноски и които са завършени на основание на националното право и на законодателството на други държави членки за установяване както на теоретичния размер (подточка i), така и на действителния размер на обезщетението (подточка ii); или

б) взема предвид — в съответствие с националното право — периодите, през които не са внасяни осигурителни вноски, до една трета от сумата на периодите, през които са внасяни осигурителни вноски и които са завършени на основание на националното право и на законодателството на други държави членки, само при установяване на теоретичния размер (подточка i), но не и при установяване на действителния размер на обезщетението (подточка ii); или

[16] Вж. точка 11 по-горе.

в) при установяване както на теоретичния размер (подточка i), така и на действителния размер на обезщетението (подточка ii) не взема предвид осигурителните периоди в друга държава членка във връзка с изчисляването на ограничението за периодите, през които не са внасяни вноски, предвидено в националното право?“.

27. Писмени становища пред Съда представят пенсионният орган, Чешката република, унгарското и полското правителство и Европейската комисия. Съдебно заседание не е проведено.

III. Отговор на преюдициалния въпрос

A. Встъпителни бележки

28. Важно е да се отбележи, първо, че пенсионният орган с основание твърди, че спорът по главното производство се урежда от Регламент № 883/2004, а не от Регламент № 1408/71, тъй като първият регламент е приложимата уредба ratione temporis [17]. Това обаче не прави практиката на Съда по Регламент № 1408/71 ирелевантна за решаването на спора в главното производство, тъй като Регламент № 883/2004 съдържа разпоредби, които заменят Регламент № 1408/71 [18].

29. Второ, спорът по главното производство се урежда от член 52, параграф 1 от Регламент № 883/2004, тъй като се отнася до изчисляването на пенсионно обезщетение, а не до придобиването на право на такова обезщетение съгласно член 6 от Регламент № 883/2004.

30. Трето, неоснователен е доводът на пенсионния орган, че решение Tomaszewska [19] не е приложимо към главното производство, тъй като в случая не става въпрос за *придобиването* на право на пенсия (вж. т. 22 по-горе). Както ще стане ясно по-нататък (вж. т. 39—49), решение Tomaszewska не може да се тълкува в смисъл, че ограничава принципа на сумиране само до придобиването на пенсионни права съгласно Регламент № 883/2004 [20].

31. Четвърто, периодите, през които не са внасяни осигурителни вноски по полското законодателство, разглеждани в главното производство, представляват „осигурителен период“ съгласно определението в член 1, буква у) от Регламент № 883/2004. Изглежда безспорно, че по силата на член 1, буква у) от Регламент № 883/2004 периодите, през които не са внасяни осигурителни вноски, се приравняват на „осигурителен период“ [21]. Следва да се припомни, че съгласно постоянната практика на Съда държавите членки са компетентни да определят условията за отпускане на социалноосигурителни обезщетения, стига приетите условия — дори да са по-строги — да не водят до явна или прикрита дискриминация между работниците на Съюза [22].

[17] Бележка под линия 6 по-горе.

[18] Бележка под линия 6 по-горе.

[19] Решение от 3 март 2011 г. (C-440/09, EU:C:2011:114, т. 12).

[20] Решение от 5 декември 2019 г., Bocero Torrico and Bode (C-398/18 и C-428/18, EU:C:2019:1050, т. 33), и заключение на генералния адвокат Hogan (EU:C:2019:596, т. 37).

[21] Вж. също точка 1 от Решение № H6, точка 11 по-горе и решение от 18 април 2013 г., Mulders (C-548/11, EU:C:2013:249, т. 37 и цитираната съдебна практика).

[22] Решение от 3 март 2011 г., Tomaszewska (C-440/09, EU:C:2011:114, т. 24 и цитираната съдебна практика).

32. Пето, следва да се припомнят основните принципи, които са приложими в спора по главното производство и които Съдът наскоро потвърди в решението си Crespo Rey [23].

„[…] трябва да се припомни, че Регламент № 883/2004 не създава обща схема за социална сигурност, а запазва съществуването на отделните национални схеми и само осигурява координирането им. Така съгласно постоянната съдебна практика държавите членки запазват компетентността си да уреждат системите си за социална сигурност […].

[…] при липса на хармонизиране на равнището на Съюза законодателството на всяка държава членка следва да определи по-специално условията, при които се предоставя право на обезщетения […].

При упражняването на тази компетентност обаче държавите членки трябва да спазват правото на Съюза, и в частност разпоредбите на Договора за функционирането на ЕС, относно признатата на всеки гражданин на Съюза свобода на движение и на пребиваване на територията на държавите членки“ [24].

33. Шесто, що се отнася до посочените в точка 25 по-горе доводи на пенсионния орган, основани на Решение № H6, следва да се отбележи, че това решение тълкува член 6 от Регламент № 883/2004, а не член 52 от Регламент № 883/2004. При това положение настоящото заключение ще се позовава на Решение № H6, доколкото то е неразривно свързано с въпросите, повдигнати в главното производство [25].

34. Оставяйки настрана тези шест точки, стигам до извода, че вариант б) от трите предложени от запитващата юрисдикция варианта е този, който е в съответствие с правото на Съюза, както се поддържа в писменото становище на унгарското правителство. Правя това в контекста на следния общ принцип, пример за чието развитие е посочен в заключението на генералния адвокат Mazak по дело Bergström [26].

„Принципът на сумиране е един от основните принципи за координиране на равнището на Съюза на схемите за [социална сигурност] на държавите членки, имащ за цел да гарантира, че упражняването на предоставеното от Договора право на свободно движение не води до лишаване на работник от социалноосигурителни предимства, за които той би могъл да претендира, ако беше натрупал целия си стаж в една-единствена държава членка. Всъщност подобна последица би могла да възпре работник от Съюза да упражни правото си на свободно движение и при това положение би представлявала пречка пред тази свобода“ [27].

[23] Решение от 28 юни 2018 г. (C-2/17, EU:C:2018:511, т. 45—47 и цитираната съдебна практика).

[24] Пак там. Относно компетентността на държавите членки в областта на социалната сигурност вж. също член 153, параграф 4 ДФЕС.

[25] Следва да се припомни, че Решение № H6 „е акт за изпълнение на Регламенти № 883/2004 и № 987/2009. Съгласно постоянната практика на Съда актът за изпълнение или за прилагане трябва да се тълкува, доколкото е възможно, в съответствие с разпоредбите на основния акт (вж. в този смисъл решения от 14 май 2009 г., Internationaal Verhuis- en Transportbedrijf Jan de Lely (C-161/08, EU:C:2009:308, т. 38), и от 19 юли 2012 г., Pie Optiek (C-376/11, EU:C:2012:502, т. 34). Вж. решение от 4 септември 2019 г., Bundesagentur für Arbeit, Familienkasse Baden-Württemberg West (C-473/18, EU:C:2019:662, т. 30).

[26] Решение от 15 декември 2011 г., Bergström (C-257/10, EU:C:2011:839), и заключение на генералния адвокат Mazák (EU:C:2011:407). Вж. също например заключението на генералния адвокат Mengozzi по дело Dumont de Chassart (C-619/11, EU:C:2012:805, т. 50).

[27] Решение от 15 декември 2011 г., EU:C:2011:839) и заключение на генералния адвокат Mazák, Bergström (C-257/10,EU:C:2011:407, т. 39). Вж. решение от 20 януари 2005 г., Salgado Alonso (C-306/03, EU:C:2005:44, т. 28 и 29). Вж. също например решения от 3 март 2011 г., Tomaszewska (C-440/09, EU:C:2011:114, т. 30), и от 14 март 2019 г., Vester (C-134/18, EU:C:2019:212, т. 33).

35. Както се отбелязва в литературата, „принципът на сумиране на осигурителните периоди е един от най-старите резултати от международното социално-осигурително право“ и е установен в Конвенция № 48 от 1935 г. на Международната организация на труда [28]. Вариант в) от акта за преюдициално запитване обаче е несъвместим с този принцип и не може да бъде приет.

36. Това е така, защото логическата последица от вариант в) би било неприлагане на принципа на сумиране при изчисляването на ограничението до една трета за периодите, през които не са внасяни осигурителни вноски, и следователно изключване на този елемент от обезщетението на осигуреното лице, тъй като съгласно вариант в) за това изчисление изобщо не се вземат предвид вноските в приемащата държава, завършени в Нидерландия — нито на етапа на изчисляване на теоретичния размер на пенсията на осигуреното лице съгласно член 52, параграф 1, буква б), подточка i) от Регламент № 883/2004, нито при изчисляване на действителния ѝ размер съгласно член 52, параграф 1, буква б), подточка ii) от същия регламент. Това би било несъвместимо със същественото значение на принципа на сумиране, както е прогласен в член 6 от Регламент № 883/2004, за действието на този регламент.

37. Освен това във вариант в) полското право, налагащо ограничението до една трета за периодите, през които не са внасяни осигурителни вноски, е несъвместимо с принципа на равно третиране на основание гражданство съгласно член 4 от Регламент № 883/2004, тъй като на практика то би засегнало по-голямата част от осигурените лица, упражняващи права на свободно движение. Трябва да се отхвърли доводът на пенсионния орган, че приложимостта на полските норми относно изчисляването на периодите, през които не са внасяни осигурителни вноски, както за работниците мигранти, така и за уседналите работници, означава, че правилата са в съответствие с правото на Съюза. Това е така, защото, ако правилото за сумиране бъде напълно изключено, ограничението до една трета за периодите, през които не са внасяни осигурителни вноски, би довело по-лесно до натрупване на голям брой такива периоди от полските граждани и по-малко от упражнилите правото си на свободно движение мигранти, като по този начин правилото има опасност да се окаже в ущърб на последните [29]. Това положение би трябвало да е обосновано с оглед на преследването на цел от общ интерес, като полското изключване на периодите, през които са внасяни осигурителни вноски в други държави членки, при определянето на размера на ограничените до една трета периоди, през които не са внасяни осигурителни вноски, би трябвало да отговаря на условието да гарантира осъществяването на тази цел и да не надхвърля необходимото за постигането ѝ [30].

38. Следователно в това отношение трябва да се установи дали правото на Съюза задължава пенсионния орган при изчисляването на наложеното от полското право ограничение до една трета за периодите, през които не са внасяни осигурителни вноски, да вземе предвид 269-те месеца, представляващи завършени в Нидерландия периоди, през които са внасяни осигурителни вноски в приемащата държава, в допълнение към 104-те

[28] *Fuchs*, M. et *Cornelissen*, R. (eds). EU Social Security Law (Nomas, 2015), стр. 33. Конвенцията може да се открие на интернет адрес https://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:12100:0:NO:P12100_ILO_CODE:C048. Член 2 например предвижда „сумиране“ на осигурителните периоди.

[29] Решение от 5 декември 2019 г., Bocero Torrico и Bode (C-398/18 и C-428/18, EU:C:2019:1050, т. 41 и цитираната съдебна практика). Относно примери за непряка дискриминация в контекста на равното третиране, закриляно от член 3, параграф 1 от Регламент № 1408/71, вж. решения от 25 юни 1997 г., Mora Romero (C-131/96, EU:C:1997:317), и от 21 февруари 2008 г., Klöppel (C-507/06, EU:C:2008:110).

[30] Решение от 5 декември 2019 г.,., Bocero Torrico и Bode (C-398/18 и C-428/18, EU:C:2019:1050, т. 43 и цитираната съдебна практика).

месеца, през които са внасяни осигурителни вноски в Полша. С оглед на правото на Съюза, и по-специално на член 52, параграф 1 от Регламент № 883/2004, трябва ли размерът на това ограничение да се определя само въз основа на завършените в Полша периоди, през които са внасяни осигурителни вноски, както твърдят пенсионният орган и полското правителство, или трябва, както твърдят Европейската комисия и Чешката република, а в известна степен и унгарското правителство, да се определя въз основа на сумираните периоди, през които са внасяни осигурителни вноски и които са завършени в Полша и в Нидерландия?

Б. Обхват на решение Tomaszewska

39. В центъра на разногласията между страните е въпросът за обхвата на решението на Съда от 3 март 2011 г., Tomaszewska [31]. Ограничава ли се прилагането на принципа на сумиране по това дело само до решенията относно *придобиване* на право на пенсионни обезщетения, както твърдят пенсионният орган, полското правителство и унгарското правителство, или принципът на сумиране се прилага и за *изчисляването* на тези обезщетения, както твърдят Комисията и Чешката република?

40. Макар самото дело Tomaszewska да не дава ясен отговор на този въпрос, в практиката на Съда не се откриват основания за ограничаване на прилагането на принципа на сумиране само за придобиване на право на пенсия. Освен това такова ограничаване не намира опора нито в текста и целите на Регламент № 883/2004, нито в първичното право на Съюза.

41. В решение Tomaszewska жалбоподателката не успява да докаже, че е завършила предвидения в правото на държавата членка минимален изискуем срок от 30 години в Полша, поради което спорът между жалбоподателката и пенсионния орган се отнася до придобиването на право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, което попада в приложното поле на член 45, параграф 1 от Регламент № 1408/71 (съответстващ на член 6 от Регламент № 883/2004), а не до изчисляването на размера на обезщетенията съгласно член 46 от Регламент № 1408/71, която разпоредба е предшественикът на член 52 от Регламент № 883/2004 [32].

42. В решение Tomaszewska Съдът припомня, че държавите членки са компетентни да определят условията за отпускане на социалноосигурителни обезщетения, стига приетите условия — дори да са по-строги — да не водят до явна или прикрита дискриминация между работниците на Съюза [33]. Съдът постановява, че създадената с Регламент № 1408/71 система е само система за координиране, отнасяща се по-конкретно до определянето на националното законодателство или националните законодателства, приложими по отношение на заетите и самостоятелно заетите лица, които при различни обстоятелства упражняват правото си на свободно движение [34].

[31] C-440/09, EU:C:2011:114.

[32] Пак там, точка 22 и цитираната съдебна практика.

[33] Пак там, точка 24 и цитираната съдебна практика.

[34] Пак там, точка 25 и цитираната съдебна практика. Относно основните принципи, които уреждат Регламент № 883/2004 — мярка за координиране на схемите за социална сигурност на държавите членки, вж. решения от от 28 юни 2018 г., Crespo Rey (C-2/17, EU:C:2018:511, т. 45—47, цитирани в т. 32 по-горе) и от 14 март 2019 г., Vester (C-134/18, EU:C:2019:212, т. 29—33).

43. Съдът отбелязва, че присъщо на подобна система е, че условията, на които се подчинява обособяването на периоди на заетост или осигуряване, се различават в зависимост от държавата членка, в която съответният работник е полагал труд. В съответствие с член 1, буква с) от Регламент № 1408/71 (понастоящем член 1, буква у) от Регламент № 883/2004) тези условия се определят изключително от законодателството на държавата членка, съгласно което разглежданите периоди са били завършени [35]. По-нататък Съдът отбелязва, че все пак при определянето на посочените условия „държавите членки са длъжни да спазват правото на Съюза, и по-специално целта, преследвана от Регламент № 1408/71, както и принципите, на които той се основава“ [36]. Както се посочва във второто и четвърто му съображение, Регламент № 1408/71 има за предмет да гарантира свободното движение на заети лица и самостоятелно заети лица в Съюза, като при това се зачитат характеристиките, присъщи на националните законодателства в областта на социалната сигурност [37].

44. С оглед на това в решението Tomaszewska Съдът приема, че видно от петото, шестото и десетото му съображение, Регламент № 1408/71 „утвърждава като принцип равното третиране на работниците с оглед на различните национални законодателства и се стреми да гарантира във възможно най-голяма степен равното третиране на всички работници на територията на дадена държава членка, както и да не поставя в по-неблагоприятно положение онези от тях, които упражняват правото си на свободно движение“ [38].

45. В рамките на неколкократното подчертаване, че спорът по главното производство се отнася само до придобиването на право на пенсия за осигурителен стаж и възраст [39], Съдът постановява следната по-обща констатация по отношение на принципа на сумиране.

„[…] принцип[ът] на сумиране на периодите на осигуряване, на пребиваване или на заетост, посочен в член 42, буква а) ЕО [понастоящем член 48, буква а) ДФЕС, вж. точка 5 по-горе] […] [е] един от основните принципи за координиране на равнището на Съюза на схемите за социална сигурност на държавите членки, имащ за цел да гарантира, че упражняването на предоставеното от Договора за ЕО право на свободно движение не води до лишаване на работник от социалноосигурителни *предимства*, за които той би могъл да претендира, ако беше натрупал целия си стаж в една-единствена държава членка. Всъщност подобна последица би могла да възпре работник от Съюза да упражни правото си на свободно движение и при това положение би представлявала пречка пред тази свобода“ [40].

46. Съдът отбелязва, че член 45 от Регламент № 1408/71 — разпоредбата, която е предмет на разглеждане в решение Tomaszewska, привежда в изпълнение принципа на сумиране на периодите на осигуряване, на пребиваване или на заетост, посочен в член 42, буква а) ЕО [41].

[35] Пак там, точка 26.

[36] Пак там, точка 27.

[37] Пак там, точка 28.

[38] Пак там и цитираната съдебна практика.

[39] Пак там, точки 29, 31, 32, 34 и 36.

[40] Пак там, точка 30 и цитираната съдебна практика. Относно неравностойно положение на работник мигрант в сравнение с работник, който е натрупал целия си стаж в съответната държава членка, вж. по-скорошното решение от 28 юни 2018 г., Crespo Rey (C-2/17, EU:C:2018:511, т. 69). Вж. също и решение от 23 януари 2020 г., Bundesagentur für Arbeit (C-29/19, EU:C:2020:36, т. 33).

[41] Пак там.

47. Макар да може да се приеме, че решение Tomaszewska не е определящо за прилагането на принципа на сумиране към *изчисляването* на социалноосигурителните обезщетения, по-широката практика на Съда е по-ясна. Решението на Съда Dumont de Chassart[42] е еднозначно относно значението на принципа на сумиране за изчисляване на обезщетенията. В него Съдът постановява следното:

„Впрочем следва да се напомни, че Регламент № 1408/71 е приет на основание член 51 от Договора за ЕИО (впоследствие член 51 от Договора за ЕО, а след изменението му член 42 ЕО и впоследствие член 48 ДФЕС), който оправомощава Съвета на Европейския съюз да приема мерки в областта на социалната сигурност, необходими за гарантиране на свободно движение на работниците, като за тази цел създава условия, за да осигури на работниците мигранти и на лицата, ползващи се от техните осигурителни права, сумиране на „всички периоди“, които се зачитат по съответните национални законодателства, за придобиване и запазване на правото на обезщетение и за *изчисляване* на размера му“.

48. Освен това централното място на принципа на сумиране при изчисляването на социалноосигурителните обезщетения е отразено в член 48, буква а) ДФЕС (т. 5 по-горе). Действително Съдът отбелязва, че „член 48 ДФЕС […] предвижда, че Европейският парламент и Съветът на Европейския съюз приемат такива мерки в областта на социалната сигурност, които са „необходими за гарантиране на свободно движение на работниците“, като установят по-специално система, която позволява да се осигури за работниците мигранти „сумиране на всички периоди, които се зачитат по съответните национални законодателства“. Такава система за сумиране на периоди е въведена с Регламент № 1408/71, а впоследствие — с Регламент № 883/2004“[43]. Значението на сумирането е отразено и в съображение 14 от Регламент № 883/2004 (т. 6 по-горе), в което се посочва конкретно значението на сумирането за „изчисляване на размера на обезщетенията“. Към това може да се добави и съображение 2 от Решение № H6. Както бе отбелязано в точка 10 по-горе, в него се посочва, че сумирането е от значение за „увеличаване на размера“ на обезщетенията.

49. Следователно доводът в писмените становища на полското правителство, пенсионния орган и унгарското правителство, че решение Tomaszewska е ирелевантно за тълкуването на член 52, параграф 1 от Регламент № 883/2004, трябва да се отхвърли, тъй като решение Tomaszewska формулира широко принципа на сумиране. Всъщност в писменото си становище Комисията се приближава до този извод, като признава косвената релевантност на решение Tomaszewska за главното производство[44].

[42] Курсивът е мой. Решения от 21 февруари 2013 г., Dumont de Chassart (C-619/11, EU:C:2013:92, т. 52), в което се препраща към решение от 15 декември 2011 г., Bergström (C-257/10, EU:C:2011:839, т. 42). Ролята на сумирането при изчисляването на пенсионните обезщетения е обяснена в точка 4 от заключението на генералния адвокат Jacobs по дело Koschitzki (C-30/04, EU:C:2005:272). Вж. също точка 45 от заключението на генералния адвокат Jääskinen по дело Reichel-Albert (C-522/10, EU:C:2012:114), където генералният адвокат отбелязва, че един от централните принципи, които трябва да са водещи при тълкуването на предходната уредба в Регламент № 883/2004 в съответствие с постоянната съдебна практика „в областта на социалната сигурност, е, че осигурените лица не могат да претендират преместването им в друга държава членка да не се отрази на вида или *нивото* на обезщетенията, които са могли да искат в тяхната държава по произход“. Курсивът е мой.

[43] Решение от 4 юли 2013 г., Gardella (C-233/12, EU:C:2013:449, т. 34).

[44] За нуждите на главното производство член 5 от Регламент № 883/2004 може да не се разглежда. Това е така, тъй като съображение 10 от посочения регламент гласи, че отразените в член 5 принципи „не следва да се противопоставя[т] на принципа за сумиране на периоди на осигуряване, на заетост, на самостоятелна заетост или на пребиваване, завършени съгласно законодателството на друга държава членка с тези, завършени съгласно законодателството на компетентната държава членка“. Вж. анализа в *Fuchs*, M. et *Cornelissen*, R. (eds). EU Social Security Law (Nomos 2015), p. 123. Вж. също заключение на генералния адвокат Hogan по съединени дела Bocero Torrico и Bode (C-398/18 и C-428/18, EU:C:2019:596, т. 44).

B. Мотиви за избора на вариант б) на запитващата юрисдикция

50. С оглед на изложеното възниква въпросът защо се налага този извод и защо, както поддържа унгарското правителство, спорът по главното производство следва да разреши съгласно втория (б), а не първия (а) от предложените от запитващата юрисдикция варианти, като се има предвид ключовото за разрешаването на спора в главното производство значение на принципа, че осигурените лица, които са упражнили правото си на свободно движение, не са лишени от социалноосигурителните предимства, на които биха имали право, ако бяха натрупали целия си стаж в една-единствена държава членка [45]?

51. Важно е да се подчертае, че подобно на предшественика си Регламент № 1408/71, Регламент № 883/2004 не създава обща схема за социална сигурност, а запазва съществуването на отделни национални системи. Целта му е да осигури координирането им [46]. Както отбелязва генералният адвокат Jääskinen, „[ф]актът, че упражняването на свободата на движение може да не остане без последици в тази област, а именно според случая да бъде повече или по-малко благоприятно, дори неблагоприятно, следва пряко от това, че съществуващата между законодателствата на държавите членки разлика е била запазена“ [47].

52. По-специално предложеният от запитващата юрисдикция вариант б) е избран въз основа на установената съдебна практика по разпоредбата — предшественик на член 52, параграф 1 от Регламент № 883/2004, а именно член 46, параграф 2 от Регламент № 1408/71, както и въз основа на текста на член 52, параграф 1, буква б), подточки i) и ii) от Регламент № 883/2004, съответните цели на посочените две разпоредби от Регламент № 883/2004 и техния контекст [48].

53. Както се посочва в заключението на генералния адвокат Jacobs по дело Koschitzki [49], изчисляването на теоретичния размер съгласно член 46, параграф 2, буква а) от Регламент № 1408/71, понастоящем член 52, параграф 1, буква б), подточка i) от Регламент № 883/2004, всъщност представлява пример за сумиране. Съдът приема, че член 46, параграф 2 от Регламент № 1408/71 и следователно член 52, параграф 1 от Регламент № 883/2004 „трябва да се тълкуват с оглед на целта на член 48 ДФЕС, който предполага в частност работниците мигранти да не бъдат принудени да търпят намаляване на размера на социалноосигурителните им обезщетения, поради това че са упражнили правото си на свободно движение“ [50]. С други думи, теоретичният размер на такова обезщетение „трябва да се изчисли така, както ако осигуреното лице беше работило единствено в съответната държава членка“ [51]. За целите на главното производство това означава, че периодите, през които са внасяни осигурителни вноски в Нидерландия, както и тези периоди, завършени в

[45] Вж. дадения пример в точка 34 по-горе.

[46] Точка 42 по-горе.

[47] Дело Reichel-Albert (C-522/10, EU:C:2012:114, т. 45). Вж. например по-скорошното решение от 19 март 2019 г., Vester (C--134/18, EU:C:2019:212, т. 32 и цитираната съдебна практика).

[48] Вж. в по-широк смисъл анализа на правилата за тълкуване на актовете на Съюза в заключението ми по дело Pinckernelle (C-535/15, EU:C:2016:996, т. 35—70).

[49] C-30/04, EU:C:2005:272, т. 4. Вж. също точка 23 от решението на Съда от 17 декември 1998 г., Lustig (C-244/97, EU:C:1998:619): „договорът за ЕО изисква сумирането на всички периоди, взимани предвид от различните национални законодателства не само за придобиване и запазване на правото на обезщетения, но и за тяхното изчисляване“.

[50] Решение от 21 февруари 2013 г., Salgado González (C-282/11, EU:C:2013:86, т. 43 и цитираната съдебна практика. Вж. също т. 50).

[51] Пак там, точка 41 и цитираната съдебна практика.

Полша, трябва да бъдат взети предвид при изчисляването на „ограничението от една трета за периодите, през които не са внасяни осигурителни вноски“ за целите на определянето на теоретичния размер по член 52, параграф 1, буква б), подточка i) от Регламент № 883/2004.

54. Член 52, параграф 1, буква б) отразява законодателен избор, който се прилага, когато съгласно правото на държава членка правото на пенсия на осигуреното лице възниква само ако се вземат предвид осигурителните периоди, завършени в друга държава членка [52], какъвто е случаят в главното производство (вж. т. 15 по-горе). Както вече бе посочено, първият етап от процедурата, а именно изчисляването на теоретичния размер на обезщетението съгласно член 52, буква б), подточка i) от Регламент № 883/2004, е *сумиране*. Вторият етап съгласно член 52, параграф 1, буква б), подточка ii) от същия регламент е изчисляването на *пропорционалното* обезщетение и е познато като *пропорционално разпределяне* [53]. Целият смисъл на системата на сумиране и пропорционално разпределяне е да гарантира, че дължимото обезщетение отразява продължителността на периода, през който осигуреното лице е работило в държавата членка, която изплаща тази част от пенсията [54]. Както се отбелязва в писменото становище на пенсионния орган, всяка държава членка изплаща пропорционалния размер на придобитата по *нейното* законодателство пенсия за осигурителен стаж и възраст (курсивът е мой). По този начин държавите членки финансират само осигурителните периоди, завършени на тяхна територия, а не осигурителните периоди, завършени в други държави членки. Както се изтъква в писменото становище на полското правителство, размерът на изплащаното обезщетение трябва да отразява реалистично размера на внесените пенсионни вноски, както и завършените в собствената им държава членка осигурителни периоди.

55. Както отбелязва генералният адвокат Fennelly, действителният размер на обезщетението е частта от теоретичния размер, съответстваща на частта от общата продължителност на периода на осигуряване или пребиваване на пенсионираното лице, която е *действително натрупана* в съответната държава членка [55]. Съгласно правилото, възприето понастоящем в член 52, параграф 1, буква б), подточка ii) от Регламент № 883/2004, *действителният* размер на пенсията се определя въз основа на теоретичния размер съобразно съотношението между продължителността на завършените във въпросната държава членка осигурителни периоди и общата продължителност на завършените във всички държави членки осигурителни периоди.

[52] Вж. заключението на генералния адвокат Jacobs по отношение на член 46, параграф 2 от Регламент № 1408/71 по дело Stinco и Panfilo (C-132/96, EU:C:1997:436, т. 4).

[53] Пак там, точка 5. Генералният адвокат Jacobs дава следния пример. „Така, ако дадено лице е работило в държавата членка А в продължение на 10 години и в държавата членка Б в продължение на 20 години, тогава въпреки че съгласно законодателството на държавата членка А това лице няма да има право на пенсия за осигурителен период от 10 години (например защото тази държава изисква от заявителите да са работили там в продължение на 15 години), съгласно член 46, параграф 2 то би имало право в държавата членка А на една трета от обезщетението, което то би могло да претендира там, ако бе работило там в продължение на 30 години“. Вж. също заключение на генералния адвокат Hogan по съединени дела Bocero Torrico и Bode (C-398/18 и C-428/18, EU:C:2019:596, т. 39).

[54] Пак там, точка 49.

[55] Вж. точка 7 от заключението на генералния адвокат Fennelly по дело Lustig (C-244/97, EU:C:1998:419) във връзка с предшественика на член 52, параграф 1, буква б) от Регламент № 883/2004, а именно член 46, параграф 2, буква б) от Регламент № 1408/71. Курсивът е мой.

56. Като цяло съдебната практика отделя особено голямо внимание на елементите, релевантни за изчисляването на теоретичния размер [56], които се посочват в съдебната практика като средство за гарантиране, че работниците няма да загубят социалноосигурителни предимства поради упражняването на правото на свободно движение. Приема се, че що се отнася до теоретичния размер, „в член 46, параграф 2, буква а) от [Регламент № 1408/71] изрично се посочва, че той трябва да се изчисли така, както ако осигуреното лице е упражнявало професионалната си дейност изключително във въпросната държава членка“ [57].

57. Целта на член 46, параграф 2, буква б) от Регламент № 1408/71 и следователно на член 52, параграф 1, буква б), подточка ii) от Регламент № 883/2004 обаче е различна. Съдът приема следното:

„Изчисляването по буква а) има за цел да предостави на работника или служителя максималния теоретичен размер, на който той би имал право, ако всички осигурителни периоди бяха завършени във въпросната държава, докато изчисляването по буква б) има различна цел. Последната разпоредба урежда само разпределянето на съответната тежест за обезщетението между институциите на съответните държави членки пропорционално на продължителността на завършените във всяка от тези държави членки осигурителни периоди *преди* настъпването на риска“ [58].

58. Изчисляването на пропорционалното разпределяне има за цел да запази равновесието в тежестта за обезщетенията между държавите членки [59]. Както отбелязва един от водещите анализатори, „*обратното* на принципа на сумиране е принципът на пропорционално изчисляване. Съгласно този принцип всяка компетентна институция е длъжна да изплаща само част от обезщетението във връзка със съответните периоди, завършени съгласно нейното национално законодателство в областта на социалната сигурност (вж. например член 52 от Регламент № 882/2004)“ [60].

59. Следователно доводът на Комисията, че прилагането на този метод поставя в по-неблагоприятно положение осигурените лица, които са упражнили правото си на свободно движение, както то е признато от съдебната практика, не може да бъде приет. Този довод не отчита съществената разлика между член 52, параграф 1, буква б), подточка i) и член 52, параграф 1, буква б), подточка ii) от Регламент № 883/2004.

[56] Например решения от 26 юни 1980 г., Menzies (793/79, EU:C:1980:172), от 23 септември 1982 г., Besem (274/81, EU:C:1982:315), от 18 февруари 1992 г., Di Prinzio (C-5/91, EU:C:1992:76), от 24 септември 1998 г., Stinco и Panfilo (C-132/96, EU:C:1998:427), от 21 февруари 2013 г., Salgado González (C-282/11, EU:C:2013:86). Срв. обаче решение от 21 юли 2005 г., Koschitzki (C-30/04, EU:C:2005:492). За допълнителните правила за изчисляване на теоретичния и действителен размер на пенсионните обезщетения вж. член 43, параграф 1 от Регламент № 987/2009 и съдържащата се в него препратка към член 12, параграфи 3, 4, 5 и 6 от същия регламент. Тези разпоредби не са релевантни за спора в главното производство.

[57] Решение от 26 юни 1980 г., Menzies (793/79, EU:C:1980:172, т. 10). Вж. по-скорошно например решение от 3 октомври 2002 г., Barreira Pérez (C-347/00, EU:C:2002:560, т. 28), и заключението на генералния адвокат Wathelet по дело Zaniewicz-Dybeck (C-189/16, EU:C:2017:329, т. 51), в което се препраща към решение от 21 юли 2005 г., Koschitzki (C-30/04, EU:C:2005:492, т. 28).

[58] Решение от 26 юни 1980 г., Menzies (793/79, EU:C:1980:172, т. 11). Курсивът е от оригинала.

[59] Пак там.

[60] Вж. *Fuchs*, M., et *Cornelissen*, R. op. cit. p. 17. Курсивът е мой. Следва да се отбележи, че в случая няма данни, че разглежданата в главното производство пенсия за старост попада в „определените схеми за обезщетения“ по смисъла на член 1, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2017/492 на Комисията от 21 март 2017 година за изменение на Регламент (ЕО) № 883/2004 на Европейския парламент и на Съвета за координация на системите за социална сигурност и Регламент (ЕО) № 987/2009 на Европейския парламент и на Съвета за установяване на процедурата за прилагане на Регламент (ЕО) № 883/2004 (ОВ L 76, 2017 г., стр. 13) — разпоредба, която се отнася до отказа или неприлагането на пропорционалното изчисление на обезщетенията. Приложение VIII по-рано е допълнено по отношение на Полша с Регламент (ЕО) № 988/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 16 септември 2009 г. (ОВ L 284, 2009 г., стр. 43).

60. Например в подкрепа на становището си Комисията се позовава на решението на Съда Zaniewicz-Dybeck [61], но това решение е приложимо в главното производство само доколкото от него става ясно, че сумирането следва да се извършва при изчисляването на теоретичния размер, като обаче Съдът не предвижда това за действителния размер.

„В този случай член 46, параграф 2, буква а) от Регламент № 1408/71 предвижда, че компетентната институция изчислява теоретичния размер на обезщетението, на което заинтересованото лице има право, както ако всички периоди, през които то е работило в различни държави членки, са били завършени в държавата членка на компетентната институция. След това на основание член 46, параграф 2, буква б) от Регламент № 1408/71 компетентната институция определя действителния размер на обезщетението въз основа на теоретичния размер съобразно съотношението между продължителността на завършените в държавата членка на компетентната институция осигурителни периоди и/или периоди на пребиваване спрямо общата продължителност на осигурителните периоди и/или периоди на пребиваване, завършени в различни държави членки. Става дума за метода на пропорционално изчисляване“ [62].

61. Писменото становище на Комисията се основава и на решението Barreira Pérez [63] относно включването на периодите, през които не са внасяни осигурителни вноски, изчислени въз основа на периодите, през които са внасяни осигурителни вноски както в Нидерландия, така и в Полша, за целите на изчисляването както на теоретичния размер по член 52, параграф 1, буква б), подточка i) от Регламент № 883/2004, така и на действителния размер по член 52, параграф 1, буква б), подточка ii) от същия регламент. По посоченото дело осигурено лице с испанско гражданство, работило в Испания и Германия, иска пенсия от испанските органи въз основата на сумиране на осигурителните периоди, завършени съгласно германското и испанското законодателство, като се има предвид, че има право на пенсия не само въз основа на последното.

62. Съгласно член 46, параграф 2, буква а) от Регламент № 1408/71 компетентният испански орган изчислява теоретичния размер на обезщетението, като прибавя действителните осигурителни дни, завършени както в Испания, така и в Германия, и тогава прибавя „фиктивна вноска“, определена на осигуреното лице поради възрастта му с преходна разпоредба от министерско постановление [64]. Фиктивната вноска обаче не е взета предвид при изчисляването на пропорционалното обезщетение или на действителния размер съгласно член 46, параграф 2, буква б) от Регламент № 1408/71.

63. След като в точка 25 от решението си припомня, че фиктивните осигурителни вноски се „добавят към периодите на действително осигуряване при изчисляването на размера на пенсията“, така че те представляват „осигурителни периоди по смисъла на член 1, буква c) от Регламент № 1408/71“ [65], Съдът разглежда въпроса дали фиктивните вноски трябва да се вземат предвид при изчисляването на пропорционалния размер на пенсията.

[61] Решение от 7 декември 2017 г. (C-189/16, EU:C:2017:946).

[62] Пак там, точка 42. Вж. също заключението на генералния адвокат Wathelet по дело Zaniewicz-Dybeck (C-189/16, EU:C:2017:329, т. 43 и 44). Чешката република също се позовава на точка 42 от решението Zaniewicz-Dybeck в подкрепа на твърдението си, че член 52, параграф 1 от Регламент № 883/2004 задължава компетентния пенсионен орган да вземе предвид осигурителните периоди, завършени в други държави членки, за да определи както теоретичния, така и действителния размер на пенсията.

[63] Решение от 3 октомври 2002 г. (C-347/00, EU:C:2002:560).

[64] Член 3, буква б) от Министерско постановление от 18 януари 1967 г. за прилагането и изплащането на обезщетения за старост (BOE, бр. 22 от 26 януари 1967 г.).

[65] Решение от 3 октомври 2002 г., Barreira Pérez (C-347/00, EU:C:2002:560, т. 26). Член 1, буква c) от Регламент № 1408/71 понастоящем е член 1, буква y) от Регламент № 883/2004).

64. Макар испанското правителство да твърди, че при утвърдителен отговор на този въпрос има опасност „да се предизвика сериозно икономическо неравновесие и испанската система за социална сигурност да се превърне в магнит за лицата, които искат да получат значително увеличение на пенсията си“ [66], Съдът приема, че фиктивните вноски са направени преди, а не след настъпване на риска (навършване на пенсионна възраст) по смисъла на член 46, параграф 2, буква б) от Регламент № 1408/71 [67]. По тази причина всички периоди, през които са внасяни фиктивни осигурителни вноски, е трябвало да бъдат взети предвид при изчисляването на действителната пропорционална пенсия [68], наред с факта, че решение в обратния смисъл би поставило в по-неблагоприятно положение работника, който е упражнил правото си на свободно движение [69].

65. В това отношение може да се направят следните бележки.

66. Първо, решение Barreira Pérezbe изглежда необичайно, доколкото разграничението между сумирането, което понастоящем е отразено в член 52, параграф 1, буква б), подточка i) от Регламент № 883/2004, и пропорционалното разпределяне, което понастоящем е отразено в член 52, параграф 1, буква б), подточка ii) от същия регламент, не е в основата на мотивите на Съда. Както вече беше обяснено, това разграничение е установено в основната практика на Съда относно изчисляването на социалноосигурителните обезщетения съгласно Регламент № 1408/71 — предшественика на Регламент № 883/2004 [70]. Вместо това в решение Barreira Pérez се обръща внимание на факта, че съответните осигурителни вноски са внесени преди, а не след настъпване на риска. Следователно решение Barreira Pérez трябва да се тълкува ограничително и в светлината на факта, че Регламент № 883/2004 представлява мярка за координиране, а не за хармонизиране. Както се отбелязва в писменото становище на пенсионния орган, при сегашното състояние на правото на Съюза не съществува принцип на единна наднационална солидарност в областта на социалната сигурност.

67. На второ място, и може би най-важно, решението Barreira Pérez се отнася до конкретен случай, при който испанското право — тъй като Испания е компетентната държава членка — добавя фиктивни вноски в зависимост от възрастта на лицето, което иска испанска пенсия. Поради това се приема, че министерският декрет, който предвижда тези фиктивни вноски, попада в обхвата на израза „съгласно прилаганото от тази институция законодателство“, съдържащ се в член 46, параграф 2, буква б) от Регламент № 1408/71 (понастоящем израза „съгласно законодателството, което тя прилага“, съдържащ се в член 52, параграф 1, буква б), подточка ii) от Регламент № 883/2004). В решение Barreira Pérez не става въпрос за осигурено лице, което иска да тълкува испанското право в смисъл, че допуска включването на осигурителните периоди извън Испания за целите на изчислението по член 52, параграф 1, буква б), подточка ii).

68. Разглежданите в главното производство периоди, през които не са внасяни осигурителни вноски, обаче не попадат в обхвата на израза „съгласно законодателството, което тя прилага“, съдържащ се в член 52, параграф 1, буква б), подточка ii), тъй като

[66] Пак там, точка 33.

[67] Пак там, точка 34.

[68] Пак там, точки 38 и 39. За да стигне до този извод, съдът се позовава на решение от 18 февруари 1992 г., Di Prinzio (C-5/91, EU:C:1992:76, т. 54). Единствените решения, на които се позовава в решението си Съдът, са решение от 26 юни 1980 г., Menzies (793/79, EU:C:1980:172), и решението, посочено в бележка под линия 69 по-долу.

[69] Пак там, точки 40—41, в които се прави позоваване на решение от 15 октомври 1991 г., Faux (C-302/90, EU:C:1991:385).

[70] Точки 52—60 по-горе.

полското законодателство допуска само периоди, през които не са внасяни осигурителни вноски, до размера на завършените в Полша периоди, през които са внасяни осигурителни вноски. Важно е да се припомни, както обяснява генералният адвокат Jacobs в заключението си по дело Stinco Panfilo [71], че етапът на пропорционално разпределяне има за цел да разпредели — и то справедливо — отговорността между държавите членки в зависимост от продължителността на осигурителните вноски, така че плащанията да отразяват времето, през което осигуреното лице е работило в компетентната държава членка. Що се отнася до фактите по главното производство, това равновесие действително ще се наруши, ако донякъде изкуственото удължаване на полските периоди, през които не са внасяни осигурителни вноски, което е необходимо за изчисляване на теоретичния размер, за да се предотврати поставянето на осигуреното лице в по-неблагоприятно положение поради упражняването на своето право на свободно движение в Нидерландия, се приложи и на етапа на пропорционалното разпределяне и изчисляването на действителния пропорционален размер съгласно член 52, параграф 1, буква б), подточка ii) от Регламент № 883/2004. Следва да се припомни, че повечето периоди, през които са внасяни осигурителни вноски, са завършени в Нидерландия (вж. т. 13 от настоящото заключение), така че нарушаването на равновесието в главното производство би било значително, ако те бъдат включени на етапа на разпределянето при определянето на размера на отчитаните периоди, през които не са внасяни осигурителни вноски.

69. Трето, заместването на изчисляването на максималния брой периоди, през които не са внасяни вноски, въз основа на завършените в Полша периоди, през които за внасяни вноски, с изчисляването им въз основа на периодите, през които са внасяни осигурителни вноски в Полша и в Нидерландия, за целите на член 52, параграф 1, буква б), подточка i) от Регламент № 883/2004, но не и за целите на член 52, параграф 1, буква б), подточка ii) от същия регламент, би имало смисъл, ако се вземат предвид напълно различните цели на тези две разпоредби. Изразът „съгласно законодателството, което тя прилага“, съдържащ се в член 52, параграф 1, буква б), подточка i), трябва да се тълкува с оглед на целта, която се преследва с изчисляването на теоретичния размер, а именно работниците мигранти да не бъдат принудени да търпят намаляване на размера на социалноосигурителните им обезщетения, поради това че са упражнили правото си на свободно движение [72].

70. Както обаче вече бе посочено, целта на член 52, параграф 1, буква б), подточка ii) от Регламент № 883/2004 е да се осигури справедливо разпределение на отговорността между държавите членки въз основа на продължителността на плащане на осигурителни вноски във всяка съответна държава членка. В светлината на тази цел изразът „съгласно законодателството, което тя прилага“, изисква буквално тълкуване. С други думи, контекстът на израза „съгласно законодателството, което тя прилага“, в двете разпоредби е различен [73]. Буквалното тълкуване на този израз, имайки предвид контекста и целта му, изключва периодите, през които са внасяни осигурителни вноски в приемащата държава, при изчисляването, което трябва да се извърши съгласно член 52, буква б), подточка ii) от Регламент № 883/2004, по отношение на ограничението от една трета за периодите, през които не са внасяни осигурителни вноски, съгласно полското право.

[71] Вж. точка 54 по-горе.

[72] Точка 34 по-горе. Както Съдът наскоро припомни в решение от 28 юни 2018 г., Crespo Rey (C-2/17, EU:C:2018:511, т. 70—72), ако правото на държавата членка не може да се тълкува в съответствие с Регламент № 883/2004, то трябва да се остави без приложение.

[73] Вж. заключението ми по дело Pinckernelle (C-535/15, EU:C:2016:996, т. 40).

71. Доводът на чешкото правителство, че правото на Съюза не допуска различна продължителност на осигурителните периоди да бъде взета предвид при изчисляването на теоретичния размер на пенсията за разлика от действителния размер, не може да бъде приет. Също така не споделям твърдението на Комисията, че правната фикция, която се прилага при изчисляването на теоретичния размер, се прилага и при пропорционалното изчисляване на общия брой релевантни осигурителни периоди във всички засегнати държави членки. Противно на поддържаното от Комисията, разрешението, възприето в решение Menzies [74], не се ограничава до конкретните обстоятелства по посоченото дело [75].

72. Накрая, за изчерпателност, дори да се приеме, че предложеното тук изчисление ограничава правото на свободно движение на осигурените лица съгласно член 45 ДФЕС [76], то би било обосновано от принципа на социална солидарност, който предполага целта за осигуряване на обвързаност с полското общество, и не изглежда да надхвърля необходимото за постигането ѝ, както се твърди в писменото становище на пенсионния орган [77].

73. Следователно посоченото в точки 15 и 16 по-горе изчисление на пенсионния орган не съответства на изискванията на член 52, параграф 1, буква б), подточки i) и ii) от Регламент № 883/2004 поради следното.

74. Теоретичният размер се изчислява не като сбор между националните периоди, през които са внасяни осигурителни вноски (104) + националните периоди, през които не са внасяни осигурителни вноски (34) + чуждестранни периоди, през които са внасяни осигурителни вноски (269), а по начин, който в максимална степен увеличава теоретичния размер (в съответствие с практиката на Съда), а именно националните периоди, през които са внасяни осигурителни вноски (104) + чуждестранните периоди, през които са внасяни осигурителни вноски (269) + националните периоди, през които не са внасяни осигурителни вноски (124, представляващи една трета от сбора на първите две величини). Тази формула добавя до 497 месеца на внасяни национални вноски и всъщност представлява формулата, отразена във вариант б) на запитващата юрисдикция.

75. Действителният размер обаче е изчислен правилно от пенсионния орган, както бе посочено в точка 16 по-горе. Действителният размер на обезщетението се изчислява пропорционално от 138 месеца полски осигурителни периоди (104 месеца, представляващи полски периоди, през които са внасяни осигурителни вноски, + 34 месеца,

74 Решение от 26 юни 1980 г., Menzies (793/79, EU:C:1980:172).

75 Вж. например решения от 18 февруари 1992 г., Di Prinzio (C-5/91, EU:C:1992:76), от 24 септември 1998 г., Stinco и Panfilo (C-132/96, EU:C:1998:427), от 17 декември 1998 г., Lustig (C-244/97, EU:C:1998:619), от 19 юли 2012 г., Reichel-Albert (C-522/10, EU:C:2012:475), от 21 февруари 2013 г., Dumont de Chassart (C-619/11, EU:C:2013:92), от 21 февруари 2013 г., Salgado González (C-282/11, EU:C:2013:86). Срв. с решение от 21 юли 2005 г., Koschitzki (C-30/04, EU:C:2005:492).

76 Вж. в това отношение решение от 7 март 2013 г., Van den Booren (C-127/11, EU:C:2013:140, т. 38—46). Спазването на разпоредби от вторичното право на Съюза, каквито са Регламенти № 1408/71 и № 883/2004, не изключва наличието на пречки за свободното движение, които са забранени от член 45 ДФЕС. По отношение на член 21 ДФЕС вж. решение от 19 юли 2012 г., Reichel-Albert (C-522/10, EU:C:2012:475, т. 38): „В това отношение е важно да се припомни, че ако държавите членки запазват компетентността си да уреждат системите си за социална сигурност, при упражняване на тази компетентност те трябва все пак да спазват правото на Съюза, и по-специално разпоредбите на Договора относно свободното движение на гражданите, гарантирано от член 21 ДФЕС (вж. в този смисъл [решения от 23 ноември 2000 г., Elsen (C-135/99, EU:C:2000:647, т. 33), и от 1 април 2008 г., Правителство на Френската общност и Валонско правителство (C-212/06, EU:C:2008:178, т. 43])“.

77 Решение от 26 октомври 2006 г., Tas-Hagen и Tas (C-192/05, EU:C:2006:676, т. 34 и 35). Вж. по-скорошното заключение на генералния адвокат Kokott по дела Staatssecretaris van Economische Zaken и Staatssecretaris van Financiën (C-133/13, EU:C:2014:2255, т. 38).

представляващи периоди, през които не са внасяни осигурителни вноски, чийто максимален размер е ограничен до една трета от националните периоди, през които са внасяни осигурителни вноски, от общо 407 месеца на осигуряване в Полша и Нидерландия).

IV. Заключение

76. Поради това предлагам на поставения от Sąd Najwyższy (Върховен съд, Полша) въпрос да бъде даден следният отговор:

„Член 52, параграф 1, буква б) от Регламент (ЕО) № 883/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 година за координация на системите за социална сигурност трябва да се тълкува в смисъл, че в случая по главното производство при изчисляване на пенсионните обезщетения компетентната институция следва да вземе предвид периодите, през които не са внасяни осигурителни вноски, до една трета от сумата на периодите, през които са внасяни осигурителни вноски, завършени на основание на националното право и на законодателството на други държави членки, само при определяне на теоретичния размер по член 52, параграф 1, буква б), подточка i) от Регламент № 883/2004, но не и при установяване на действителния размер на обезщетението по член 52, параграф 1, буква б), подточка ii) от Регламент № 883/2004“.